

Υπόθεση C-12/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

6 Ιανουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Okresný súd Prešov (Σλοβακία)

Ημερομηνία της απόφασεως του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Δεκεμβρίου 2021

Ενάγων:

UR

Εναγομένη:

365.bank a. s.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Καταναλωτική πίστη - Προστασία καταναλωτή - Οδηγία 2008/48/EK - Οδηγία 93/13/ΕΟΚ - Στοιχεία σύμβασης καταναλωτικής πίστης - Διάρκεια της σύμβασης καταναλωτικής πίστης - Παραγραφή του δικαιώματος ασκήσεως αγωγής για την επιστροφή αδικαιολόγητου πλουτισμού του επαγγελματία εις βάρος του καταναλωτή - Αρχή της αποτελεσματικότητας και αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

Προσδιορίζουν τα στοιχεία της συναφθείσας στις 21 Δεκεμβρίου 2016 σύμβασης καταναλωτικής πίστης, τα οποία μνημονεύονται στην παρούσα απόφαση, με σαφή και ευσύνοπτο τρόπο τον τύπο της πίστωσης, όπως

απαιτείται βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2008/48/EK;

Προσδιορίζουν τα στοιχεία της συναφθείσας στις 21 Δεκεμβρίου 2016 σύμβασης καταναλωτικής πίστης, τα οποία μνημονεύονται στην παρούσα απόφαση, με σαφή και ευσύνοπτο τρόπο τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης πίστωσης, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2008/48/EK;

Προσδιορίζουν τα στοιχεία της συναφθείσας στις 21 Δεκεμβρίου 2016 σύμβασης καταναλωτικής πίστης, τα οποία μνημονεύονται στην παρούσα απόφαση, με σαφή και ευσύνοπτο τρόπο τον τύπο της πίστωσης, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2008/48/EK και

- πρέπει η σύμβαση καταναλωτικής πίστης να μνημονεύει τον μαθηματικό τύπο υπολογισμού του ΣΕΠΕ, περιλαμβανομένων των μεταβλητών, καθώς και τον ίδιο τον υπολογισμό και
- αρκεί η σύμβαση καταναλωτικής πίστης να περιέχει τις απαραίτητες για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ μεταβλητές ή πρέπει αυτές να παρατίθενται εκ νέου, με τη σαφή επισήμανση ότι αποτελούν τεκμήρια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ;

Έχει η οδηγία 93/13/ΕΟΚ την έννοια ότι απαιτεί οι εθνικές διατάξεις ή η εθνική πρακτική να υποχρεώνουν το δικαστήριο να κηρύξει καταχρηστική μία συμβατική ρήτρα ακόμη και μετά τη λήξη της συμβατικής σχέσης, όπως εν προκειμένω;

Αντιβαίνει στην οδηγία 93/13/ΕΟΚ συνολικά και ειδικότερα στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της (κατά την οποία, γενικά, ο καταναλωτής δεν γνωρίζει τους κανόνες δικαίου που ισχύουν στα άλλα κράτη μέλη σχετικά με τις συμβάσεις που αφορούν την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών- η [δε] άγνοια αυτή μπορεί να [τον] αποθαρρύνει, να προβεί σε αγορές αγαθών ή παροχής υπηρεσιών σε αυτά τα κράτη μέλη) δικαστική πρακτική κατά την οποία, ελλείψει δεσμευτικής απαιτήσεως της σύμβασης καταναλωτικής πίστης, τεκμαίρεται ότι αυτή ήταν γνωστή στον καταναλωτή ήδη κατά την υπογραφή της σύμβασης πίστωσης, ειδικά στην περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής επιβεβαιώνει ότι έλαβε γνώση της σύμβασης πίστωσης με την υπογραφή άλλων εγγράφων συνδεδεμένων με την πίστωση (για παράδειγμα του τυποποιημένου υποδείγματος παροχής πληροφοριών σχετικά με την καταναλωτική πίστη, του καταλόγου των εγγράφων που προσκομίστηκαν κ.λπ.);

Αντιβαίνει στην αρχή της προστασίας των καταναλωτών και στην αρχή της αποτελεσματικότητας την έννοια ότι αντιτίθενται σε πρόβλεψη του εθνικού δικαίου περί υποκειμενικής και αντικειμενικής, ήτοι στηριζόμενης σε

ουδέτερο κριτήριο (αυτό της επελεύσεως του αδικαιολόγητου πλουτισμού), προθεσμίας παραγραφής του δικαιώματος για την άσκηση αγωγών λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού του επαγγελματία εις βάρος του καταναλωτή, ώστε ο καθορισμός της αφετηρίας της προθεσμίας παραγραφής να μην επαφίεται αποκλειστικά στην εκτίμηση του καταναλωτή και, ως εκ τούτου, να μην έχει ο επαγγελματίας πραγματικά τη δυνατότητα να προασπίσει τα συμφέροντά του προβάλλοντας ένσταση παραγραφής;

Είναι συμβατός με την αρχή της προστασίας του καταναλωτή και με την αρχή της αποτελεσματικότητας ο άνευ άλλου τινός χαρακτηρισμός οποιασδήποτε πλημμέλειας συμβάσεως καταναλωτικής πίστης ως αποτελέσματος εσκεμμένης πράξεως του επαγγελματία;

Έχει η αρχή της αποτελεσματικότητας, όπως διατυπώνεται στις κατωτέρω μνημονευόμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι η προθεσμία παραγραφής της αξιώσεως λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού οφειλόμενου σε πλημμέλεια της συμβάσεως πιστώσεως, η οποία καθιστά το δάνειο άτοκο και μη υποκείμενο σε επιβαρύνσεις, θα πρέπει να έχει ως αφετηρία την έκδοση δικαστικής απόφασης σχετικής με τη συγκεκριμένη πλημμέλεια (για παράδειγμα απόφασης διαπιστώνουσας ότι το δάνειο δεν υπόκειται σε τόκους και επιβαρύνσεις);

Ποιο χρονικό σημείο πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί, βάσει της αρχής της αποτελεσματικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στις κατωτέρω μνημονευόμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου, αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία του Δικαστηρίου

Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου: ειδικότερα το άρθρο 10, παράγραφος 2

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές: ειδικότερα το άρθρο 3

Απόφαση του Δικαστηρίου, της 22ας Απριλίου 2021, C-485/19, Profi Credit Slovakia s.r.o. (σημείο 1 του διατακτικού)

Απόφαση του Δικαστηρίου, της 16ης Ιουλίου 2020, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-224/19 και 259/19, CaixaBank κ.λπ. (σημείο 4 του διατακτικού)

Απόφαση του Δικαστηρίου, της 10ης Ιουνίου 2021, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-776/19 και C-782/19, BNP Paribas Personal Finance SA κ.λπ. (σημείο 1 του διατακτικού)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Ζάκον č. 129/2010 Z.z. o spotřebiteľských úveroch (νόμος 129/2010 περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης)

άρθρο 9, παράγραφος 2 - Εκτός από τα γενικά στοιχεία που προβλέπονται στον Αστικό Κώδικα, η σύμβαση καταναλωτικής πίστης πρέπει να περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- a) τον τύπο της καταναλωτικής πίστης,
- f) τη διάρκεια της σύμβασης καταναλωτικής πίστης και την ημερομηνία πλήρους εξοφλήσεως της καταναλωτικής πίστης (από την 1η Μαΐου 2018 - τη διάρκεια της σύμβασης καταναλωτικής πίστης),
- k) το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο και το συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, υπολογιζόμενο βάσει των στοιχείων που ίσχυαν κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης καταναλωτικής πίστης· πρέπει να αναφέρονται όλα τα τεκμήρια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου.

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. (Αστικός Κώδικας 40/1964), άρθρο 107:

(1) Η αξίωση για απόδοση του αποκτηθέντος οφέλους λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού παραγράφεται δύο έτη μετά την ημέρα κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση του αδικαιολόγητου πλουτισμού και ανακάλυψε ποιος πλούτισε εις βάρος του. (Παρατήρηση του αιτούντος δικαστηρίου: πρόκειται για την υποκειμενική προθεσμία παραγραφής)

(2) Η αξίωση για απόδοση του αποκτηθέντος οφέλους λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού παραγράφεται το αργότερο τρία έτη από την ημέρα κατά την οποία επήλθε ο αδικαιολόγητος πλουτισμός, όταν δε πρόκειται για εκ προθέσεως αδικαιολόγητο πλουτισμό παραγράφεται δέκα έτη μετά τον πλουτισμό. (Παρατήρηση του αιτούντος δικαστηρίου: πρόκειται για την αντικειμενική προθεσμία παραγραφής)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας

- 1 Στις 21 Δεκεμβρίου 2016 ο ενάγων συνήψε σύμβαση καταναλωτικής πίστης με την εναγομένη, βάσει της οποίας του χορηγήθηκε πίστωση ύψους 5 000 ευρώ, πληρωτέα σε 96 μηνιαίες δόσεις ύψους 83,96 ευρώ εκάστη και με χρόνο πλήρους εξοφλήσεως την 25η Δεκεμβρίου 2024.
- 2 Στο σημείο 2.2 της σύμβασης μεταξύ του ενάγοντος και της εναγομένης, το οποίο φέρει τον τίτλο «Βασικές παράμετροι του δανείου», επισημαινόταν ότι πρόκειται για δάνειο ειδικού σκοπού, συγκεκριμένα δε με σκοπό την αναχρηματοδότηση. Στο ίδιο σημείο καθοριζόταν το ποσό του χορηγηθέντος δανείου, ο αριθμός των

μηνιαίων δόσεων του δανείου, η ημερομηνία πλήρους εξοφλήσεως του δανείου, το ποσό της τελευταίας μηνιαίας δόσης, το σταθερό επιτόκιο, το ΣΕΠΕ του πιστωτικού ιδρύματος, η μέση τιμή του ΣΕΠΕ στην αγορά ως ποσοστό, τα έξοδα για τη χορήγηση του δανείου, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο χρεώσεως εξόδων, το συνολικό ποσό της πίστωσης προς τον δανειολήπτη, η ημερομηνία καταβολής της πρώτης μηνιαίας δόσης και η ημερομηνία καταβολής κάθε επόμενης μηνιαίας δόσης.

- 3 Κατά τη σύμβαση δανείου επρόκειτο για σύμβαση ισχύος ορισμένου χρόνου μέχρι την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων του δανειολήπτη προς την εναγομένη, όπως συνομολογήθηκε με τη σύμβαση δανείου. Εάν η πίστωση εξοφλούνταν σύμφωνα με τη σύμβαση δανείου, η τελευταία θα έληγε κατά την ημερομηνία που ορίζεται ως ημερομηνία πλήρους εξοφλήσεως. Το σημείο 2.4 της σύμβασης περιλαμβάνει επίσης χρονοδιάγραμμα καθορίζον το ποσό κάθε δόσης κεφαλαίου και τόκων, από την πρώτη δόση, η οποία κατέστη απαιτητή στις 25 Ιανουαρίου 2017, έως την τελευταία, η οποία κατέστη απαιτητή στις 25 Δεκεμβρίου 2024.
- 4 Όσον αφορά τα τεκμήρια για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ, η σύμβαση πέραν από τα προμνημονευθέντα στοιχεία περιλαμβάνει ειδικότερα την εξής διάταξη: το ΣΕΠΕ υπολογίστηκε βάσει του τεκμηρίου ότι θα χορηγηθεί εφάπαξ πίστωση στον δανειολήπτη συγκεκριμένου ύψους κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης δανείου. Η σύμβαση δανείου θα ισχύει για τη συμφωνηθείσα διάρκεια, ενώ ο δανειολήπτης και το πιστωτικό ίδρυμα θα εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους υπό τους όρους και εντός των προθεσμιών που καθορίζονται σε αυτήν. Για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ λήφθηκαν υπόψη τα συνολικά έξοδα του δανειστή που συνδέονται με τη σύμβαση δανείου, με εξαίρεση τα έξοδα που βαρύνουν τον καταναλωτή λόγω μη τήρησης κάποιας εκ των υποχρεώσεων που προβλέπονται στη σύμβαση πίστωσης.
- 5 Η συμβατική σχέση μεταξύ των διαδίκων διήρκεσε μέχρι την εξόφληση από τον ενάγοντα του συνολικού υπολειπόμενου ποσού του δανείου, ύψους 5 715,08 ευρώ στις 16 Φεβρουαρίου 2018.
- 6 Με αγωγή που ασκήθηκε ενώπιον του Okresný súd Prešov (πρωτοδικείου Prešov, Σλοβακία) στις 16 Σεπτεμβρίου 2021 ο ενάγων ζητεί από το δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το δάνειο δεν υπόκειται σε τόκους και έξοδα, ότι η εναγομένη οφείλει να αποδώσει το όφελος που αποκόμισε λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, ύψους 715,08 ευρώ, και να κηρύξει τις εν λόγω ρήτρες ως καταχρηστικές.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 **Ο ενάγων** ισχυρίζεται ότι η πίστωση δεν πληροί όσα απαιτούνται βάσει του νόμου 129/2010 περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης και της οδηγίας 2008/48. Ισχυρίζεται ότι η σύμβαση δεν καθορίζει με ικανοποιητικό τρόπο τα κάτωθι στοιχεία:

- τον τύπο πίστωσης·
 - τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης·
 - τα τεκμήρια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου δεν είναι επαρκή.
- 8 Ο ενάγων επισημαίνει ότι ο σλοβακικός νόμος περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης, αντιθέτως προς την οδηγία, απαιτεί να αναγράφεται όχι μόνον η ημερομηνία πλήρους εξοφλήσεως, αλλά και η διάρκεια ισχύος της σύμβασης. Το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας έχει την έννοια ότι η διάρκεια της σύμβασης πρέπει να καθορίζεται από την έναρξη έως και τη λήξη της (από - έως). Ο ενάγων παραπέμπει στην απόφαση του Krajský súd v Prešov (εφετείου Prešov, Σλοβακία), αριθ. 19Co/76/2019, κατά την οποία, ως προς τη διάρκεια της σύμβασης απαιτείται ακριβής προσδιορισμός εάν η σύμβαση συνήφθη για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα και σε περίπτωση που συνήφθη για ορισμένο θα πρέπει να προσδιορίζεται η ακριβής διάρκεια της σύμβασης. Θεωρεί επίσης απαραίτητο η διάρκεια της σύμβασης να μνημονεύεται άμεσα στην ίδια την καταναλωτική σύμβαση, δηλαδή σε έγγραφο υπογεγραμμένο από τον καταναλωτή. Υπογραμμίζει ότι ο σλοβακικός νόμος περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης διακρίνει μεταξύ των εννοιών της διάρκειας της σύμβασης και της ημερομηνίας πλήρους εξοφλήσεως της καταναλωτικής πίστης, οπότε η σύμβαση πρέπει να περιλαμβάνει και τις δύο αυτές πληροφορίες.
- 9 Ο ενάγων παραπέμπει και σε απόφαση του Krajský súd v Prešov (εφετείου Prešov), κατά την οποία δεν αρκεί, κατά την αναγραφή του ΣΕΠΕ, να παρατίθεται μόνον το ποσό του ΣΕΠΕ, αλλά θα πρέπει να μνημονεύονται και όλα τα τεκμήρια για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ. Τα εν λόγω τεκμήρια περιλαμβάνουν το ποσό του δανείου, το ύψος της δόσης, την περιοδικότητα των δόσεων, το επιτόκιο και το σύνολο των εξόδων. Σύμφωνα με τη σλοβακική νομολογία, προκειμένου να πληρούνται οι προϋποθέσεις περί μνείας των τεκμηρίων υπολογισμού του ΣΕΠΕ, δεν αρκεί απλώς το ποσό του ΣΕΠΕ, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνεται στη σύμβαση και ο μαθηματικός υπολογισμός βάσει του οποίου ο δανειστής καθόρισε το ΣΕΠΕ.
- 10 Κατά τον ενάγοντα, η προσδιορισμός του τύπου της καταναλωτικής πίστης απαιτείται τόσο από την οδηγία όσο και από τον σλοβακικό νόμο περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης.
- 11 Ο ενάγων φρονεί ότι η έλλειψη στοιχείων τα οποία πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικώς έχει ως συνέπεια ότι η σύμβαση δανείου δεν υπόκειται σε τόκους και έξοδα και ότι η προθεσμία παραγραφής ξεκινά από την έκδοση δικαστικής απόφασης με την οποία τούτο διαπιστώνεται.
- 12 Κατά την **εναγομένη**, όλα τα στοιχεία τα οποία, κατά τον ενάγοντα, δεν μνημονεύονται στη σύμβαση όπως θα έπρεπε παρατίθενται και στο «τυποποιημένο έντυπο πληροφοριών σχετικά με την καταναλωτική πίστη», στο οποίο:

- το σημείο 2, στοιχείο a), προβλέπει: τον τύπο της καταναλωτικής πίστης - δάνειο ειδικού σκοπού, συγκεκριμένα δε με σκοπό την αναχρηματοδότηση.
 - το σημείο 2, στοιχείο d), προβλέπει: τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης δανείου - η σύμβαση δανείου συνάπτεται για ορισμένο διάστημα, μέχρι την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων προς το πιστωτικό ίδρυμα, όπως αυτές προκύπτουν από τη σύμβαση δανείου. Σε περίπτωση προσήκουσας καταβολής, η διάρκεια του δανείου ανέρχεται σε 96 μήνες, η δε ημερομηνία της πλήρους εξοφλήσεως του δανείου εξαρτάται από την ημερομηνία κατά την οποία καθίσταται απαιτητή η πρώτη δόση και αντιστοιχεί στην καταβολή της 96ης μηνιαίας δόσης.
 - το σημείο 3, στοιχείο b), προβλέπει: συνολικό πραγματικό ετήσιο επιτόκιο - το ΣΕΠΕ υπολογίζεται δυνάμει των κάτωθι στοιχείων: το ποσό της καταναλωτικής πίστης, το ποσό της σταθερής μηνιαίας δόσης, τον συνολικό αριθμό των σταθερών δόσεων, το επιτόκιο, ενώ μνημονεύεται και ό,τι ακριβώς περιλαμβάνεται στη σύμβαση.
- 13 Ως εκ τούτου, η εναγομένη υποστηρίζει ότι συμμορφώθηκε τόσο προς τις απαιτήσεις της οδηγίας όσο και προς τις απαιτήσεις του σλοβακικού νόμου περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης. Κατά την εναγομένη, η αγωγή με την οποία ζητείται να αναγνωρισθεί ότι το δάνειο δεν υπόκειται σε τόκους και έξοδα, να επιστραφεί το όφελος που αποκομίστηκε από αδικαιολόγητο πλουτισμό, καθώς και να κηρυχθεί καταχρηστική συμβατική ρήτρα ασκήθηκε τρία έτη μετά την εξόφληση του δανείου και, επομένως, έχει προδήλως κερδοσκοπικό χαρακτήρα.
- 14 Η εναγομένη υπογραμμίζει ότι ο ενάγων έλαβε το τυποποιημένο έντυπο πληροφοριών σχετικά με την καταναλωτική πίστη στις 16 Δεκεμβρίου 2016, ήτοι 5 ημέρες πριν από τη σύναψη της σύμβασης δανείου, οπότε ο διέθετε επαρκή χρόνο για να λάβει διευκρινίσεις πριν από την υπογραφή της σύμβασης ως προς ορισμένα στοιχεία που ενδεχομένως δεν του ήταν σαφή.
- 15 Η εναγομένη επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-290/19, κατά την οποία, εφόσον ο πιστωτικός φορέας μνημονεύει σε σύμβαση πίστωσης το ακριβές ποσό του ΣΕΠΕ, τότε έχει εκπληρώσει την υποχρέωση παροχής πληροφοριών προς τον καταναλωτή.
- 16 Η εναγομένη προβάλλει επίσης ένσταση παραγραφής δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφοι 1 και 2 του Αστικού Κώδικα. Ακόμη και αν η προσθεσμία παραγραφής ξεκινούσε από την ημερομηνία αποπληρωμής του συνολικού υπολειπόμενου ποσού του δανείου, η αξίωση για την επιστροφή του οφέλους που αποκομίστηκε από αδικαιολόγητο πλουτισμό θα είχε παραγραφεί κατά την άσκηση της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου.
- 17 Κατά την εναγομένη, από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις υποθέσεις C-698/18, C-699/18, C-224/19 και C-259/19 προκύπτει ότι

α) ο καθορισμός εύλογων προθεσμιών για την άσκηση αγωγής από καταναλωτές επί ποινή παραγραφής για λόγους ασφάλειας δικαίου είναι συμβατός με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αυτό ισχύει και για τον κανόνα που επιτρέπει την έγερση ένστασης παραγραφής όσον αφορά αγωγές που ασκούνται από καταναλωτές και στην περίπτωση αγωγών για την αναγνώριση αξιώσεων επιστροφής επειδή το δάνειο δεν υπόκειται σε τόκους και έξοδα.

β) αν η τριετής προθεσμία παραγραφής προβλέπεται εκ του νόμου και είναι γνωστή εκ των προτέρων αρκεί για να έχει ο ενδιαφερόμενος καταναλωτής τη δυνατότητα να προετοιμάσει και να ασκήσει αποτελεσματικά ένδικο βοήθημα. Επομένως, η διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής δεν αντιβαίνει, αυτή καθαυτή, στην αρχή της αποτελεσματικότητας.

- 18 Τόσο ο ενάγων όσο και ορισμένα σλοβακικά δικαστήρια ερμήνευσαν την απόφαση του Δικαστηρίου C-485/19 υπό την έννοια ότι το Δικαστήριο «αναγνώρισε» μόνον την αντικειμενικού χαρακτήρα δεκαετή προθεσμία παραγραφής.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 19 Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο σλοβακικός νόμος περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης δεν μετέφερε προσηκόντως την οδηγία στην εσωτερική έννομη τάξη όσον αφορά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης και υποχρέωσε τον επαγγελματία να παραθέτει επιπλέον στοιχείο κατά τον χρόνο σύναψης της επίμαχης σύμβασης, γεγονός που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ των σχετικών αποσπασμάτων της οδηγίας και του σλοβακικού νόμου περί συμβάσεων καταναλωτικής πίστης.
- 20 Η συμβατική σχέση μεταξύ των διαδίκων έχει ήδη λήξει και για αυτόν τον λόγο δεν είναι δυνατή η επίκληση του καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας.
- 21 Εναπόκειται επίσης στο εθνικό δικαστήριο να εξετάσει το βάσιμο της προθεσμίας παραγραφής. Το δικαστήριο εκτιμά ότι η αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής της αξίωσης επιστροφής αδικαιολόγητου πλουτισμού –αποκτηθέντος βάσει καταχρηστικής συμβατικής ρήτρας– πριν το δικαστήριο αποφανθεί επί της εν λόγω καταχρηστικής συμβατικής ρήτρας αντιβαίνει στην αρχή της αποτελεσματικότητας.
- 22 Αφετέρου, το δικαστήριο διερωτάται αν το ίδιο συμπέρασμα συνάγεται και στην περίπτωση κατά την οποία η σύμβαση δεν περιέχει τα απαιτούμενα εκ του νόμου στοιχεία (η έλλειψη των οποίων οδηγεί στη διαπίστωση ότι το δάνειο δεν υπόκειται σε τόκο και έξοδα) ή όταν αυτά δεν προσδιορίζονται προσηκόντως.
- 23 Το δικαστήριο κρίνει ότι η εκ μέρους του καταναλωτή γνώση της ύπαρξης αδικαιολόγητου πλουτισμού πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένο αντικειμενικό χρονικό σημείο. Δεν αρκεί απλώς ο ισχυρισμός του καταναλωτή ότι έλαβε γνώση του αδικαιολόγητου πλουτισμού σε συγκεκριμένη ημερομηνία από τρίτο (για

παράδειγμα από ένωση πολιτών, η οποία βεβαιώνει ότι αυτός έλαβε γνώση του αδικαιολόγητου πλουτισμού εντός δύο ετών από την άσκηση της αγωγής).

- 24 Κατά το αιτούν δικαστήριο, όσον αφορά το ζήτημα της αφετηρίας της προθεσμίας παραγραφής στις αγωγές λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, δεν υφίσταται διαφορά μεταξύ της αγωγής που στηρίζεται στην καταναλωτική σχέση και εκείνης που απορρέει από άλλες έννομες σχέσεις, με την επιφύλαξη ότι στις άλλες σχέσεις, εκτός της καταναλωτικής, το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει ότι η προθεσμία παραγραφής ξεκινά από το χρονικό σημείο κατά το οποίο το δικαστήριο καθόρισε τη νομική βάση των αγωγών αυτών.
- 25 Το αιτούν δικαστήριο αμφισβητεί τη νομική επιχειρηματολογία του ενάγοντος και συμερίζεται τη νομική επιχειρηματολογία της εναγομένης, αλλά υπό το πρίσμα της νομολογίας του Krajský súd v Prešove (εφετείου Prešov, ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου) αποφάσισε να ζητήσει την ερμηνεία των οδηγιών 2008/48/EK και 93/13/ΕΟΚ, καθώς και των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Η ερμηνεία των εν λόγω οδηγιών και της νομολογίας είναι απαραίτητη για την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.
- 26 Κατά συνέπεια, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει τα προδικαστικά ερωτήματα που περιλαμβάνονται στο διατακτικό.